

”...voitto on sodan loppu- tulos, joka on parempi kuin lähtötilanne.”

Sir Basil Liddell Hart



naisuus näkyi muun muassa aikakäsityksessä. Sillä on vaikutusta tavoitteisiin, niiden asettamiseen, organisoitumiseen, johtamiseen ja rakenteisiin.

Vastapuolen näkemys ajasta ja taistelun tavoitteista oli toisenlainen kuin hyökkääjä odotti. Sodan aikana myös ilmeni, että lineaarista ja johtamiskeskeistä maailmakuvaa voidaan horjuttaa epälinearisella ja verkottuneella vasta-voimalla. Sodassa törmäsivät useat totuudet, ei ainoastaan vihollismaiden välillä, vaan kokonaisessa maailmanlaajuisessa keskustelussa. Tapahtumat eivät noudattaneet suoraviivaisuuden mallia, vaan koko ajan tapahtui useita päällekkäisiä ja samanaikaisia tapahtumia, joilla oli vaikutusta ja merkitystä tapahtumien kulkuun. Sodankäynti herätti enemmän kysymyksiä kuin se antoi vastauksia.

Sodankäynnin menelmiin liittyen on mielenkiintoista kysyä, jättikö ”Suuri Doktriini” vaihtoehtoja? Mitkä olivat vaihtoehtoiset operatiiviset ratkaisut, kun ja jos hankkeet olisivat menneet pieleen? Miten varmistettiin alajohtoportaiden tilanteen mukaisesti muuttuvan toiminnan linkitys suurempien kokonaisuuksien joustamiseen? Miten viestintä ja psykologisen sodankäynnin osastot valmistautuivat epäonnistumisiin? Oliko verkostokeskeisen Joint-sodankäyntimallin kehittäjä itse oivaltanut koko verkostokeskeisen johtamisodankäynnin ideaa muuna kuin teknisenä suoritteena?

Sota ei ole projekti!

Jälkiviisaasti tarkasteltuna Irakin sodasta voidaan postmodernismin henkeen sanoa, että sota ei ole projekti, jolla on alku ja loppu. Se on poikkeama, anomalia, joka liittyy poliittiseen ja yhteiskunnalliseen prosessiin. Mitä Clausewitz aikoi sanoa! Sodan aikaperspektiivi ei määräydy materiaalisteknisesti, vaan inertiaivoimien vaikutuksesta.

Politiikka on keskusteluprosessi, jossa useiden tahojen näkemykset hioutuvat yhteiseksi näkemykseksi, josta

valikoituu toteutettava vaihtoehto. Poliitikalle on ominaista prosessinkaltaisuus. Se on jatkumo, joka voidaan piirtää suoraviivaisena ajan suhteen. Poliitiikan voima perustuu päättymättömään ajanjaksoon, lopputuloksen voidaan katsoa evolutionaarisessa mielessä kehittyvän ikuisuuksiin.

Sota on poliittisen prosessin poikkeama, jossa prosessiin vaikutetaan sen ulkopuolelta käyttämällä voimaa. Sota on revolutio poliittisessa evoluutiossa. Sota voidaan määritellä historian ilmiönä, psykologisena tilana, antropologisesti, poliittisesti tai monella muulla tavalla. Sota voidaan nähdä ihmisyhteisössä

esiintyvänä pitkittyneenä väkivallan tilana. *Stanford Encyclopedia of Philosophy*n määritelmän mukaan sota on poliittisten yhteisöjen välinen todellinen, tarkoitushakuinen ja laajalle levinnyt aseellinen konflikti. Sotaa voidaan tarkastella myös organisoituneena väkivaltana. Sodassa kohtaavat organisaatiot, joiden tarkoitus on käyttää voimaa, väkivaltaa. Osapuolet eivät kohtaa sattumasta, vaan niitä ajaa eteenpäin toiminnan tarkoitus, tahto tai päämäärä.

Organisoituminen on läsnä ja näkyvillä koko ajan. Sotivat joukot ovat organisaatioita, toiminta taistelutukentällä on organisoitunutta. Organisoituneen väkivallan tarkasteluun – siis sodankäynnin kokonaisvaltaiseen teoretisointiin – voidaan hyödyntää organisaatioteorioiden viitekehysä. ”Organisaatio” on vain tapa kuvata maailmaa, eläväksi elämäksi se muuttuu johtamisella, organisoimalla asioiden tekemistä.

Onko Yhdysvaltain asevoimilla vakava johtamisongelma? Artikkelin kirjoittaja on johtamisen ammattilainen ja lehtemme toimituksen jäsen. Lehtemme tulevissa numeroissa Mattila palaa Irakin sodan tappioiden analysoinnin kautta johtamiseen ja sen opetukseen maailman suurimmassa asevoimassa.

